

VIII. KNJIGA – PRIJATELJSTVO

- Prijateljstvo – vrlina, oz. v tesni povezavi z vrlino
- Vsi si želimo prijateljev – so potrebni za življenje
- V tegobah predstavljajo pribežališče (mladi – pomoč pred zablodami, starejši – opora)
- Obstaja tudi med živalmi in državami

- Kateri prijatelji se spoprijateljijo?
 - Nekateri pravijo da podobni (Empedokles; enako teži k enakem)
 - Nekateri pa da se nasprotja privlačijo (Iz nasprotij se rodi najlepša harmonija, Vse nastaja iz prepira...)
- Ali je prijateljstvo možno med vsemi ljudmi ali med izprijenimi ni možno?
- Ali ima prijateljstvo le eno obliko?
- Na ta vprašanja pa si znamo odgovoriti, če vemo kaj je predmet ljubezni – ali dobro ali prijetno ali koristno
- Do neživih predmetov ne moremo gojiti ljubezni
- Naklonjenost – ko nekemu želimo nekaj dobrega, ne da bi ta želel isto nam
- Obojestranska naklonjenost – prijateljstvo; pod pogojem da ni skrito, da vesta oba, da obstaja prijateljstvo med njima

- Oblike prijateljstva:
 - Iz koristnosti (predvsem starejši)
 - Iz prijetnosti (predvsem mladi)
 - Popolno prijateljstvo
- Prijateljstva iz koristnosti in prijetnosti se tudi hitro končajo; so plod slučajnih okoliščin
- Dobro, popolno prijateljstvo je možno samo med dobrimi ljudmi – želijo dobro prijatelju zaradi njega samega, ne zaradi koristi ali prijetnosti
- Dolgo trajajo, so redka, potrebujejo veliko časa in spoznavanja
- Vsebujejo pa dobro nasploh, koristno in prijetno obenem

- Med prijatelji je pomembno, da daješ in prejemaš
- Prijateljstvo med zaljubljenecem in ljubljeno osebo je nagnjeno k propadu prijateljstva
- Prijateljstva iz koristnosti in prijetnosti nastanejo samo med slabimi ljudmi, ali med dobrim in slabim človekom ...
- Pri dobrem prijateljstvu ne pride do obrekovanja, pri prijateljstvih iz prijetnosti in koristnosti pa velikokrat
- Države tudi sklepajo prijateljstva iz koristoljubja

- Prijateljstvo je podobno zadržanju, ljubezen pa strasti
- V prijateljstvu vsak ljubi to kar njemu predstavlja vrednoto
- Glavni temelj prijateljstva: občutek veselja drug ob drugem, temeljito poznanstvo, zaupanje, to da živijo skupaj
- Ne moreš gojiti prijateljstva do veliko ljudi
- Ljudje na višjih položajih si želijo koristnih in prijetnih ljudi za prijatelje (koristne – da jih bodo upoštevali in prijetne – za zabavo)
- Aristotel nam predstavi novo vrsto prijateljstva, ki temelji na prekašanju (oče-sin, starejši – mlajši)

- Ne nudijo si istih stvari in jih tudi ne zahtevajo drug od drugega
- Prijateljstvo ni možno tam, kjer je prevelika razlika v dobri, premoženju ... (kralj ne bo nikoli prijatelj s podložnikom)
- Večina ljudi želi biti ljubljeneh bolj kot ljubiti
- Prijateljstvo se pojavlja med istimi ljudmi in na istih področjih kot pravičnost. In kjer je neka skupnost tam bo nastala tudi neka pravičnost in neka oblika prijateljstva. (vojaki, sopotniki na morju).
- Skupnost pogoj prijateljstva
- Prijatelji se razlikujejo po večji ali manjši stopnji – krivica je večja, če ti je prijatelj bližji
- Državne ureditve je Aristotel primerjal z odnosi v družini:
 - Kraljevina (izrodek tiranija) – oče-sin
 - Aristokracija (lahko preide v oligarhijo) – mož-žena
 - Timokracija (lahko preide v demokracijo) – ko so si vsi enaki v družini
- Vsako prijateljstvo temelji na sožitju
- Starši – otroci; starši ljubijo otroke kot del svojega bistva, otroci pa njih kot svoj izvor
- Starševska ljubezen je večja
- Bratje se ljubijo med sabo, ker jih veže en skupen vir
- Otrok – starši; kot ljudje do bogov; usmerjeno je k nečemu dobremu, nad nami (starši so naši dobrotniki)
- Družino označi kot prvotnejšo in nujnejšo od države
- Otroci imajo pomembno vlogo v družini – so čvrsta vez (družine brez otrok se hitreje razvežejo)
- Pri prijateljstvu, ki je zasnovano na značajnosti (moralna obveznost) pride velikokrat tudi do očitkov (ker A nekaj podari B-ju in v bistvu pričakuje povračilo za to)
- Usluge je dobro storiti brez pričakovanja povračila, ampak jih je dobro tudi vrniti
- Velikokrat pride do očitkov, ker tisti ki prejema skušajo pomen prijateljeve usluge zmanjšati, zato govorijo, da je bila ta usluga le malenkost
- V prijateljstvu, ki temelji na vrlini sploh ne pride do takih očitkov
- Do preprirov pride tudi v prijateljstvih, kjer en prijatelj presega drugega (ker kdor je sposobnejši meni, da mu pripada večji delež)
- Kdor pa je slabši vedno trdi, da je dober prijatelj dolžan pomagati prijatelju v stiski
- Sorazmernost z zaslugami je torej tista, ki ohranja prijateljstvo
- Aristotel zaključí s trditvijo: »ljudje so pač taki; hočejo, da se jim dobro godi, samo pa se dobrih del izogibajo, ker v tem ne vidijo nobene koristi. Toliko bodi dovolj o tem.«